2024/2356

10.10.2024

REZOLUȚIA (UE) 2024/2356 A PARLAMENTULUI EUROPEAN

din 11 aprilie 2024

conținând observațiile care fac parte integrantă din decizia privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune pentru bioeconomia circulară în Europa aferent exercițiului financiar 2022

PARLAMENTUL EUROPEAN,

— având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune pentru bioeconomia circulară în Europa aferent exercițiului financiar 2022,

— având în vedere articolul 100 și anexa V la Regulamentul său de procedură,

— având în vedere avizul Comisiei pentru dezvoltare regională și avizul Comisiei pentru industrie, cercetare și energie,

— având în vedere raportul Comisiei pentru control bugetar (A9-0088/2024),

A. întrucât întreprinderea comună pentru bioeconomia circulară în Europa (ÎC CBE), cu sediul la Bruxelles, a fost înființată în noiembrie 2021 sub egida programului Orizont Europa, pe o perioadă care se încheie la 31 decembrie 2031 ([1]); întrucât ÎC CBE a înlocuit întreprinderea comună pentru bioindustrii (întreprinderea comună BBI), înființată în mai 2014 în cadrul programului Orizont 2020, pe o perioadă care se încheie la 31 decembrie 2024 ([2]), fiind succesoarea sa;

B. întrucât ÎC CBE este un parteneriat public-privat, axat pe cercetare și inovare, creat cu scopul de a avea un sector al bioindustriilor circulare durabil și competitiv; întrucât membrii săi fondatori sunt Uniunea, reprezentată de Comisie, și o serie de parteneri din sectorul de profil, reprezentați de Consorțiul bioindustriilor;

C. întrucât, pentru a mări transparența, ÎC CBE ar trebui să dezvăluie în conturile sale anuale informații pertinente privind contribuțiile membrilor la nivel de program; întrucât, pentru fiecare program pentru care lucrează, ÎC CBE ar trebui să prezinte, per categorie de membri și până la sfârșitul exercițiului, toate informațiile relevante, inclusiv contribuția fixată ca țintă prin lege pentru programul în cauză, volumul contribuțiilor primite și volumul angajamentelor juridice asumate, întrucât ÎC CBE ar trebui să mărească și mai mult transparența,

Remarci de ordin general

1. reține din raportul Curții de Conturi („Curtea”) privind conturile anuale ale ÎC CBE pentru 2022 aferente exercițiului financiar („raportul Curții”) ([3]) că conturile anuale prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a ÎC CBE la 31 decembrie 2022, precum și rezultatele operațiunilor sale, fluxurile sale de numerar și modificările în structura activelor nete pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei; reține, în plus, din raportul Curții, că operațiunile subiacente conturilor sunt conforme cu legile și reglementările în vigoare sub toate aspectele semnificative;

2. felicită ÎC CBE pentru rolul său în promovarea competitivității bioindustriilor circulare în Europa;

3. constată că mărimea bugetului ÎC CBE variază, depinzând în mare măsură de faza în care se află executarea programelor multianuale de cercetare și inovare pe care le implementează;

4. observă că în 2022 ÎC CBE a început executarea programului Orizont Europa și, ca urmare, bugetul pe 2022 cuprinde bugetul de angajamente pentru primele cereri de propuneri din programul Orizont Europa planificate pentru 2021 și 2022;

([1]) Regulamentul (UE) 2021/2085 al Consiliului din 19 noiembrie 2021 de instituire a întreprinderilor comune din cadrul programului Orizont Europa și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 219/2007, (UE) nr. 557/2014, (UE) nr. 558/2014, (UE) nr. 559/2014, (UE) nr. 560/2014, (UE) nr. 561/2014 și (UE) nr. 642/2014 (JO L 427, 30.11.2021, p. 17).

([2]) Regulamentul (UE) nr. 560/2014 al Consiliului din 6 mai 2014 privind înființarea întreprinderii comune pentru bioindustrii (JO L 169, 7.6.2014, p. 130).

([3]) Raportul anual al Curții de Conturi Europene privind întreprinderile comune ale UE pentru exercițiul financiar 2022 (p. 96).

Gestiunea bugetară și financiară

5. constată din Raportul anual de activitate consolidat al ÎC CBE pe 2022 ([4]) că bugetul disponibil total pentru 2022 a fost de 264,2 milioane EUR în credite de angajament și de 80,3 milioane EUR în credite de plată ([5]); reține că execuția bugetară a fost de 125 de milioane EUR (execuție 47 %) ([6]) la creditele de angajament și de 52 de milioane EUR (execuție 65 %) la creditele de plată ([7]);

6. reține că Consiliul de administrație a adoptat bugetul pe 2022 al ÎC CBE în două etape: pe 16 decembrie 2021 a fost votat bugetul pentru partea rămasă de la ÎC BBI, reprezentând în total 6 milioane EUR sub formă de credite de angajament (CA) și 85,6 milioane EUR sub formă de credite de plată (CP) ([8]);

7. mai constată că sub mandatul ÎC CBE nu s-au semnat granturi și că sub mandatul ÎC BBI s-au semnat 142 de granturi în valoare totală de 822 de milioane EUR;

8. reține că la 31 mai 2022 s-a făcut o rectificare bugetară, adăugându-se (noi) fonduri la bugetul pe 2022 pentru ÎC CBE, constând din 254,9 milioane EUR sub formă de CA și 1,7 milioane EUR sub formă de CP; constată că rectificarea a cuprins și o reducere de 11,2 milioane EUR la CA de exploatare pentru ÎC BBI reactivate, considerându-se la momentul respectiv că suma alocată era mai mare decât nevoile (așa că rectificarea bugetară totală a fost de –9,6 milioane EUR);

9. constată că la 28 noiembrie 2022 s-a mai făcut o rectificare bugetară prin care s-a alocat încă 1 milion EUR de CP pentru evaluatorii experți de la ÎC CBE la titlul 3 ([9]) și pentru a reflecta la nivel contabil abordarea adoptată de Comisia Europeană pentru tratamentul CP pentru experții implicați în evaluarea ofertelor;

10. constată că bugetul inițial al ÎC BBI a rămas cu un excedent relativ mare de buget neutilizat din anii anteriori (2019, 2020 și 2021); la cheltuieli administrative, 1,1 milioane EUR sub formă de CA și 1,6 milioane EUR sub formă de CP și la cheltuieli de funcționare 40 de milioane EUR sub formă de CP;

11. reține că aceste credite reactivate au fost cheltuite în acord cu articolul 6 alineatul (5) din Regulamentul financiar, având o rată de utilizare de 69 % la CA pentru cheltuieli administrative, de 88 % la CP pentru cheltuieli administrative și de 100 % la CP pentru cheltuieli de funcționare până la sfârșitul anului; observă că rata mică de execuție a bugetului administrativ se explică în primul rând prin faptul că o mare parte din credite au fost ținute la dispoziție pentru liniile bugetare de la titlul 2 ([10]) pentru comunicații chiar până la sfârșitul anului cu scopul de a semna contractul pentru organizarea evenimentului Forum cu părțile interesate în 2023;

12. constată totuși că potrivit ÎC CBE acest plan nu s-a putut concretiza și contractul a fost în cele din urmă semnat la mijlocul lui ianuarie 2023 și creditele au fost reactivate în bugetele pe 2023 și 2024;

13. constată că la sfârșitul lui 2022 excedentul total al creditelor neutilizate de ÎC BBI se ridica la 1,1 milioane EUR CA pentru cheltuieli administrative și 1,5 milioane EUR CP pentru cheltuieli administrative, la CP pentru cheltuieli de funcționare excedentul fiind de 25,2 milioane EUR;

14. reține că pe partea de buget alocată ÎC CBE nu s-au înregistrat credite reactivate întrucât nu se ceruse niciun buget pentru perioada anterioară anului 2021; constată totuși că întrucât un buget prevăzut inițial de Comisie pentru ÎC CBE (care cuprindea o cerere de oferte în 2021 care nu a avut loc niciodată) fusese angajat de DG RTD, ÎC CBE a trebuit să preia în bugetul său administrativ și de funcționare pe 2022 CA-urile și CP-urile prevăzute pentru ea pentru amândoi anii (2021 și 2022);

15. constată, de asemenea, că pe partea administrativă se va da prioritate executării bugetului rămas de la ÎC BBI până la sfârșitul lui 2024 întrucât în 2022 nu s-a executat aproape nimic din bugetul administrativ pentru ÎC CBE; reține că acest lucru reduce valoarea de execuție bugetară totală dar că pentru acest exercițiu se vor indica separat și ratele de execuție numai pentru bugetul administrativ al ÎC BBI spre a putea face o comparație realistă;

([4]) Raportul anual de activitate consolidat pe 2022 (p. 8).
([5]) Bugetul total cuprinde bugetul operațional (utilizat pentru a finanța proiectele selectate) și bugetul administrativ (utilizat pentru a finanța activitățile Biroului programului).
([6]) Titlul 1 – 2,9 milioane EUR (execuție 63 %), Titlul 2 – 1,6 milioane EUR (execuție 60 %), Titlul 3 – 120,5 milioane EUR (execuție 48 %).
([7]) Titlul 1 – 2,8 milioane EUR (execuție 55 %), Titlul 2 – 1,9 milioane EUR (execuție 68 %), Titlul 3 – 47,4 milioane EUR (execuție 65 %).
([8]) Raportul anual de activitate consolidat pe 2022 (p. 77).
([9]) Titlul 3: Cheltuieli de funcționare (pentru îndeplinirea activităților și sarcinilor atribuite ÎC CBE în conformitate cu regulamentul de înființare al Consiliului).
([10]) Titlul 2: Cheltuieli administrative (cuprind costuri generale cu infrastructura și costuri curente precum chirii pentru clădiri, costuri IT, mobilier și echipamente, comunicație și reuniuni și diverse alte costuri administrative).

16. constată din raportul Curții că, în conturile anuale pe 2022 ale ÎC, valorile contribuțiilor recunoscute pentru fiecare categorie de membri (Uniunea și membrii privați) diferă semnificativ între ele; înțelege că acest lucru se explică prin faptul că contribuțiile în numerar din partea UE sunt validate și recunoscute atunci când sunt plătite către ÎC CBE când începe implementarea proiectelor, în timp ce contribuțiile în natură ale membrilor sunt recunoscute abia după validarea costurilor suportate și declarate cu implementarea proiectelor;

17. invită ÎC CBE să încerce să rezolve problema diferenței dintre valoarea recunoscută a contribuțiilor în numerar, pe de o parte, și cea a contribuțiilor în natură, pe de altă parte, furnizând informații despre situația de la sfârșitul exercițiului a angajamentelor juridice ale membrilor sub forma contractelor și a acordurilor de grant semnate; felicită ÎC CBE pentru seriozitatea cu care încearcă să rezolve această chestiune în conturile anuale aferente exercițiului următor;

18. reține că contribuțiile în natură validate ale membrilor privați pentru activitățile operaționale au rămas scăzute, ridicându-se la 65,9 milioane EUR, dat fiind că ÎC CBE certifică contribuțiile doar atunci când se fac plățile finale pentru proiectele Orizont 2020 și când trebuie depuse certificatele aferente situațiilor financiare;

19. constată cu îngrijorare că membrii privați pentru Orizont 2020 nu își vor atinge ținta orientativă asumată pentru contribuția la activitățile operaționale până la sfârșitul execuției programului;

20. observă că ÎC CBE riscă să nu își ducă programul la îndeplinire dacă membrii privați nu își vor îndeplini țintele minime de contribuții până la sfârșitul programului Orizont 2020;

21. constată, în privința realizărilor obținute de ÎC CBE pentru Orizont 2020, că la sfârșitul exercițiului 2022 ÎC CBE angajase integral contribuția operațională maximă de la Uniune de 815,8 milioane EUR pentru acordurile de grant semnate pentru programul Orizont 2020; în plus, constată că din această sumă angajată în următorii ani mai rămân de plătit circa 94 de milioane EUR (11,5 %) pentru proiecte care nu au fost încă terminate;

22. mai constată și că la sfârșitul lui 2022 membrii privați își asumaseră angajamente cu obligativitate juridică de a pune la dispoziție contribuții în natură și financiare în valoare de 258,4 milioane EUR la activitățile operaționale ale ÎC CBE, cu alte cuvinte 54 % din ținta orientativă de 475,3 milioane EUR stabilită în programele de lucru anuale adoptate ale ÎC; reține că, din această sumă angajată, la sfârșitul anului 2022 ÎC CBE a raportat 154,7 milioane EUR (32,5 % din țintă);

23. reține, de asemenea, că în 2022 ÎC a trebuit să anuleze proiecte semnate în valoare de circa 8,2 milioane EUR întrucât a fost anulat pe neașteptate un proiect emblematic din programul Orizont 2020 și au fost suspendate mai multe alte proiecte și, dat fiind că toate cererile de propuneri din programul Orizont 2020 fuseseră închise până la sfârșitul lui 2020, ÎC CBE nu va atinge, până la sfârșitul perioadei programului, ținta orientativă prevăzută pentru contribuțiile membrilor săi privați la activitățile operaționale;

24. se bucură că ÎC CBE a declarat că și-a îndeplinit obiectivele operaționale pentru cererile de propuneri aferente Orizont 2020; reține totuși că Curtea consideră că această reducere semnificativă a contribuțiilor membrilor privați pune în pericol execuția per ansamblu a proiectelor ÎC CBE din programul Orizont 2020;

25. ține să remarce că, pentru a fi sigură ca își va atinge până la sfârșitul perioadei programului ținta totală privind contribuția membrilor privați (2 730 de milioane EUR) stabilită în regulamentul său de înființare, ÎC CBE și-a revizuit, majorând-o la 2 235,5 milioane EUR, ținta privind contribuția în natură a membrilor privați la activități suplimentare; observă că la sfârșitul exercițiului 2022 membrii privați au raportat contribuții totale în natură la activități suplimentare în valoare de 1 797,9 milioane EUR, adică 73,8 % din noua țintă, dar că pentru 658 de milioane EUR, reprezentând 37 % din suma raportată, procesul de certificare nu fusese încheiat;

26. consideră salutar că, pentru a atenua riscul ÎC CBE de a nu atinge noua țintă privind contribuțiile în natură la activități suplimentare până la sfârșitul programului, în noiembrie 2022 Consorțiul bioindustriilor a propus Consiliului de conducere al ÎC CBE să aprobe noi investiții ale membrilor privați de 416 milioane EUR pentru activități suplimentare în 2023;

27. observă cu preocupare că potrivit Curții situația execuției bugetului de plăți pe 2022 pentru activitățile din programul Orizont 2020 s-a înrăutățit; recunoaște că acest lucru s-a datorat faptului că beneficiarii s-au confruntat cu o creștere a costurilor și cu probleme de execuție;

28. observă că, pentru activitățile din cadrul programului Orizont 2020, ÎC CBE nu a primit credite de angajament operaționale noi, întrucât ultima sa cerere de propuneri fusese finalizată înainte de sfârșitul lui 2020; constată că rata de execuție a creditelor de plată operaționale a scăzut la 65 % (în 2021: 85 %), fapt care, potrivit ÎC CBE, se explică prin creșterea costurilor și prin problemele de livrare întâmpinate de beneficiari ca urmare a crizei provocate de COVID-19 și a războiului din Ucraina și că, în consecință, durata majorității proiectelor din Orizont 2020 a trebuit prelungită, iar plățile finale au trebuit amânate pentru 2023;

29. este de acord cu Curtea că ÎC CBE ar trebui să pună la punct un plan de acțiune cu calendar precis pentru a finaliza executarea proiectelor aprobate în temeiul cadrelor financiare multianuale (CFM) anterioare;

30. este de acord cu Curtea că, pentru a asigura atingerea țintelor la contribuțiile membrilor lor privați stabilite pentru CFM 2021-2027, ÎC CBE ar trebui, pe baza unui plan strategic de execuție a programului, să monitorizeze anual în ce măsură și-a îndeplinit fiecare membru privat contribuția care îi revine;

31. observă că în 2022 ÎC a executat doar 47 % din bugetul său de angajamente pentru proiecte din primul lot mare de cereri de propuneri din Orizont Europa, în valoare de 120 de milioane EUR, lansat mai devreme în cursul anului;

32. reține că în 2022 Comisia și membrii privați au adus fiecare contribuții în numerar de 0,8 milioane EUR la costurile administrative ale ÎC CBE; observă că ÎC CBE nu a solicitat contribuții în numerar pentru activitățile sale din cadrul programului Orizont Europa, deoarece preconiza că va finaliza abia în prima jumătate a anului 2023 prima cerere de propuneri aferentă acestui program, lansată în primul semestru din 2022;

33. observă că la sfârșitul exercițiului 2022 rata de execuție a bugetului de plăți a salariilor ÎC CBE (titlul 1) a fost scăzută, de numai 55 %, ceea ce, potrivit întreprinderii comune, se explică prin faptul că contractele de muncă ale personalului nou recrutat în 2022 au început cu întârziere;

Achizițiile publice și personalul

34. constată că în 2022 ÎC CBE a continuat să valorifice în cea mai mare măsură posibilă contractele cadru existente la nivelul Comisiei; constată că atunci când ÎC CBE nu a avut acces la aceste contracte sau când ele expiraseră au trebuit lansate proceduri de licitație speciale, majoritatea pentru contracte de valoare mică ([11]);

35. constată că ÎC CBE a semnat și anumite contracte în temeiul contractului cadru gestionat în comun cu celelalte ÎC-uri, și anume pentru servicii comune de IT; mai constată și că pe tot parcursul anului 2022 ÎC CBE a apelat la acordurile privind nivelul serviciilor în vigoare semnate cu Comisia;

36. constată din raportul anual de activitate consolidat că 2022 a fost un an de tranziție de la ÎC BBI la ÎC CBE; reține că la sfârșitul lui 2022 la Biroul pentru programe al ÎC CBE lucrau 26 de membri ai personalului (față de 22 în 2021), schema de personal ([12]) după noul mandat fiind aproape completă; consideră îmbucurător că opt noi colegi s-au alăturat echipei în noul mandat al ÎC CBE;

37. ține să remarce că în 2022 ÎC CBE a confirmat reprezentarea echilibrată a femeilor și bărbaților în pozițiile de conducere, raportul fiind de 50 %-50 %;

38. constată că personalul ÎC CBE gestionează simultan un număr tot mai mare de proiecte în curs ce țin de mai multe programe din CFM-uri diferite; avertizează că această tendință nu trebuie să afecteze rigurozitatea controalelor interne ale ÎC CBE, nici administrarea fondurilor respective și nici să întârzie derularea noilor programe;

Sisteme de gestionare și control

39. reține din observațiile Curții privind sistemele de gestiune și control că pentru cheltuielile aferente Orizont 2020 și Orizont Europa, de auditurile *ex post* se ocupă Serviciul comun de audit al DG RTD a Comisiei;

40. constată că, în ce privește cheltuielile aferente programului Orizont 2020 (plăți validate și închise și plăți finale), ÎC a raportat o rată de eroare reprezentativă de 1,9 % și o rată de eroare reziduală de 1,2 %;

([11]) Au fost încheiate mai multe contracte în valoare de sub 15 000 EUR fiecare.

([12]) Schema de personal completă este de 29 de oameni pentru organizație, cifră pe care CBE ar trebui să o atingă la începutul lui 2024 după numirea noului director executiv.

41. remarcă faptul că în relație cu programul Orizont Europa nu au fost încă efectuate audituri *ex post*, deoarece primele plăți intermediare sunt așteptate abia în 2024;

42. constată că, pentru a evalua controalele plăților operaționale efectuate de ÎC CBE, Curtea a auditat, la nivelul beneficiarilor finali, plăți selectate aleatoriu efectuate în 2022 în cadrul programului Orizont 2020 ([13]); constată că într-un caz Curtea a identificat și a cuantificat o eroare gravă rezultată din declararea unor costuri cu personalul umflate, deoarece beneficiarul modificase metoda de calcul a tarifului orar în cursul exercițiului financiar și introdusese costuri neeligibile cu pensiile și prime neeligibile în costurile declarate;

43. apreciază faptul că ÎC CBE a pus la punct o abordare bazată pe riscuri a auditului *ex post* cu scopul de a-și reduce rata de eroare printr-un eșantion mai bine focalizat pentru a detecta beneficiarii cei mai predispuși la erori și a întări, astfel, efectul de eliminare a erorilor al auditurilor lor *ex post*; aceasta este o schimbare pozitivă importantă în abordarea auditului *ex post*, întrucât cadrul de control intern al Comisiei pentru subvențiile din cadrul programului Orizont Europa nu permite să se ia eșantioane reprezentative specifice pentru ÎC CBE și, prin urmare, să se calculeze rate de eroare reprezentative și reziduale specifice pentru întreprinderile comune;

44. reține din constatările Curții că întreprinderile comune cu o abordare bine dezvoltată bazată pe analiza riscurilor pentru auditul *ex post* au o rată de eroare reziduală sub media înregistrată de întreprinderile comune care nu dispuneau de o astfel de abordare, întrucât au identificat și auditat sistematic beneficiarii cu cele mai mari riscuri;

Ce curs s-a dat observațiilor din exercițiul anterior

45. observă că „observațiile” din rapoartele anuale specifice ale ÎC CBE sunt, în realitate, „recomandări fără termene” ale Curții; constată că CCE monitorizează anual aceste observații, evaluând statutul lor ca fiind „deschise” sau „închise”;

46. constată că Curtea a făcut 3 observații (2020/2021), din care 2 rămân deschise, legate de contribuțiile membrilor din sectorul industrial și privat ai ÎC;

47. reține că ÎC CBE este conștientă de nivelul scăzut al contribuțiilor în natură ale membrilor săi privați la activitățile sale operaționale și că în opinia sa această situație poate fi explicată parțial prin caracterul deschis al cererilor de propuneri făcute de ÎC CBE, care permite și entităților care nu fac parte din Consorțiu să candideze pentru granturi BBI ([14]) fără să aibă vreo obligație de a sprijini inițiativa ÎC CBE prin contribuții în natură; înțelege că numărul candidaților câștigători care fac parte din BIC a scăzut la un minim istoric la ultimele trei cereri de propuneri, atrăgând după sine o reducere drastică a contribuțiilor în natură.

([13]) La operațiunile de plată în contul granturilor testate la beneficiari, pragul de raportare pentru erorile cuantificabile este de 1 % din costurile auditate.

([14]) https://ebn.eu/about-ebn/.